

Коновалова І.О.

студентка;

Любченко О.О.

асистент,

*Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ПОНЯТТЯ ТА КОНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ «РАЦІОНАЛІЗОВАНОГО ПАРЛАМЕНТАРИЗМУ» У ФРАНЦІЇ

На сьогодні, державний устрій Франції різко відрізняється від державних устроїв інших держав. Особливістю Франції є раціоналізований парламентаризм.

Проблематику Французького раціоналізованого парламентаризму вивчала низка вчених, таких як: П. А. Кучеренко, І. В. Котелевська, Л. М. Ентін, В. Є. Чіркін, Р. М. Романов та інші.

В. Шаповал стверджує, що «парламентаризм – це система взаємодії держави і суспільства, для якої характерними є визнання провідної або особливої і досить істотної ролі у здійсненні державно-владних функцій загальнонаціонального колегіального постійно діючого представницького органу» [1, с. 128].

Парламентаризм при французькій змішаній формі правління існує як раціоналізований парламентаризм і базується на таких фундаментальних положеннях: 1) необхідно проводити чітку градацію між виконавчою владою та правлячою владою в цілому; 2) виконавча влада, на відміну від класичного парламентаризму, не лише виконує акти парламенту, вона є втіленням у життя регламентної влади¹ уряду; 3) за межами регламентної влади, урядова влада за своїм характером наближається до дискреційної влади²; 4) парламент може протидіяти нерегламентній владі, використовуючи вотуми недовіри [2, с. 27–28].

Парламент у Франції заслуговує на окрему увагу. Французький парламент наділений абсолютно обмеженою компетенцією, що і являється його найбільш суттєвою відмінною рисою. Конституція Франції 1958 р., у статті 34 чітко встановлено вичерпний предметний перелік питань, які можуть бути врегульовані законом, а саме у формі нормативно-правового акту, який є доступним парламенту. Наприклад, до списку цих питань можна віднести цивільні права, громадянство, заходи покарання, податки, вибори в Парламент і місцеві органи державної влади, загальна організація оборони держави, право власності, трудове право і т.д. [3, с. 596–597].

¹ Регламентна влада – право уряду регулювати суспільні відносини актами (регламентами), юридична сила яких нижча, ніж закону. Подібне право застосовуються в Іспанії, Франції та інших державах.

² Дискреційна влада – право вищої посадової особи діяти на свій розсуд у певних умовах.

Слід зазначити, що питання, які не були внесені до сфери законодавства, мають так званий «регламентарний» характер. Посилаючись на статтю 37 Конституції Франції, закони, які стосуються цих питань, можуть бути змінені шляхом видання декретів виконавчої влади після висновку спеціального урядового органу – Державної Ради [3, с. 602–604].

Сенат і Національні Збори фактично мають подібні повноваження в області законодавчого процесу. Закон вважається прийнятим лише у тому випадку, коли він був схвалений палатами в ідентичній редакції. Але, на даний процес може вплинути як і Президент, застосувавши право відкладального вето, так і Прем'єр, який може наполягти на скликанні змішаної паритетної комісії для вироблення нового тексту зі спірних питань даного законопроекту [4, с. 26]. Також, кожна поправка, яка вносилася змішаною комісією, не може бути прийнята без попереднього схвалення Уряду, що зазначено в статті 45. Це означає, що Парламент не може змусити Прем'єр-Міністра піти на компроміс, який стосується важливих для нього моментів, шляхом відкладання прийняття закону і передати проект на розглядання між палатами по методу «Човника» [2, с. 27–28]. Тож, можна зробити висновок, що Парламент Франції не має права у повній мірі контролювати хід свого основного завдання – законодавчого процесу.

Нижня палата виступає палатою «громадської думки», тому зниження запалу нижньої палати є одним із основних завдань більш консервативно налаштованої верхньої палати. Тож, при створенні чинної Конституції французький Сенат був сформований на певну протизвагу Національним Зборам, в яких втілювався ненависний «режим партій», що розтягував країну в різні боки [5, с. 67–68]. Якщо Сенат не згодний з відповідним законопроектом, то Національні Збори не можуть подолати цю незгоду [6, с. 84]. Вони можуть піти на компроміс з Верхньою Палатою або закликати Прем'єр-Міністра створити змішану комісію для вирішення даного спору [6, с. 87].

Такі основні риси французького «раціоналізованого парламентаризму». Отже, існуючі у Франції конституційні механізми стримувань істотно знижують роль Парламенту як самостійного, абсолютно незалежного органу в політичному житті держави, який був би здатний стати перешкодою процесу реформ. Парламент завжди можна спонукати діяти певним чином. Але при всьому цьому навряд чи можна уявляти собі Парламент як орган малозначущий і випадковий. Президенту і Прем'єру неможливо ігнорувати настільки масовий і авторитетний орган народного представництва, у якого завжди в запасі можливість не затвердити Прем'єра, винести йому в будь-який момент часу резолюцію осуду або залучити до відповідальності Президента за відсутності складних процедур і лише зусиллями палат Парламенту без будь-якої сторонньої допомоги або відповідних процедур.

Список використаних джерел:

1. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн: Підруч. Для студентів юрид. вищих навч. закладів і факультетів / В. М. Шаповал. – К.: Вища школа, 1997. – С. 262.
2. Кучеренко П. А. Рационализованный парламентарный режим Пятой Республики // Международное публичное и частное право. 2011. № 4 (61).

3. Ковлер А. И. Очерки истории парламентаризма // Парламенты мира: Сб. – М.: Интерпракс, 1991. – С. 579–623.
4. Колобов О. А., Корнилов А. А., Сергунин А. А. Парламентаризм: за- рубежный опыт. – Н. Новгород: Изд-во ННГУ, 1991. – 53 с.
5. Скуратов Ю. И. Разделение властей или распределение функций // Разделение властей и парламентаризм. – М., 1992. – С. 50–73.
6. Шаповал В. Зарубіжний парламентаризм. – К.: Основи, 1993. – 143 с.

Кучер К.О.

студентка,

Запорізький національний університет

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАКОНОМІРНОСТІ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО МЕДИЧНОГО ПРАВА

Медичне право є досить молодою галуззю вітчизняного права України. Його значущість зумовлюється важливістю для суспільного життя та охорони інтересів громадян і медичних працівників у цій сфері. Велика кількість дослідників приділяє увагу проблемам і перспективам розвитку даного напрямку: С.Г. Стеценко, В.Ю. Стеценко, Т.О. Тихомирова, Я.М. Шатковський, Л.М. Дешко, С.О. Козуліна, В.М. Пашков, Н.Б. Болотіна, С.Б. Булеца, В.Д. Волков, В.О. Галай, З.С. Гладун та інші.

Якщо раніше медичне право здебільшого фокусувалося на відносинах, що виникають між лікарем і пацієнтом з приводу надання медичної допомоги, то останнім часом все більше уваги приділяється і питанням правового регулювання організації охорони здоров'я [1, с. 31].

Це виглядає правильним у призмі розвитку сучасного суспільства, яке потребує більш досконалих шляхів вирішення проблем у цій сфері. Нажаль, до цього часу здійснюється досить повільне реформування і покращення ситуації, але існує багато чинників, які дають можливість розвиватися і долати прогалини і недоліки.

По-перше, потрібно наголосити на тому, що законодавство України містить велику низку нормативно-правових актів, направлених саме на правову організацію регулювання охорони здоров'я. Нажаль, серед них не так багато законів та підзаконних актів регулюють надання первинної медико-санітарної допомоги, яка є доволі важливою в концепті реформування сфери медичного обслуговування.

Недоліком вже існуючої нормативної бази є часткова невідповідність її основних положень вимогам міжнародної спільноти. До 1990-х років медичне законодавство носило виключно декларативний характер і було направлено тільки на заборону незаконної трансплантації органів та не ліцензованої лікарської практики. У сучасний період відбулося значне розширення і поглиблення вітчизняного законодавства, але на сьогоднішній день цього не достатньо. Вдосконаленням цього напрямку займається Міністерство охорони здоров'я, а також його структурні підрозділи та навчальні заклади. Значний